

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones De Matrimonio

Chiericato, Giovanni Maria

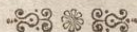
Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXXI. Argumentum. Explicatur exactissimè, Quid, & Quotuplex sit Affinitas? Et inter quas personas ejus impedimentum dirimens contrahatur? Ostenditur, tria Affinitatis genera olim fuisse: nunc ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94595](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94595)

ut dictum est supra num 12, non Bertam ob impedimentum Affinitatis ob dictam copulam; non ejus Consanguineam ob impedimentum publicæ Honestatis ex Sponsalibus cum Berta. Bonacina d. quest. 3. punct. 11. propos. prima in fine. Layman d. cap. 9. num. 6. Vinc. de Justis d. cap. 8. num. 46. & Salmanticenses, alios DD. allegantes d. tract. 9. de Matrim. cap. 12. num. 90.

Tandem corollarii loco est annotandum, quodd super hoc impedimento publicæ Honestatis frequenter Papa dispensat, & eo facilius, si illud proveniat ex Sponsalibus, quam ex Matrimonio rato, ut docet Sanchez libr. 8. disp. 24. num. 16. & Vinc. de Justis d. libr. 2. cap. 8. a num. 56. & seqq. ubi advertit, pro obtinenda dispensatione opus esse exponere. 1. An Honestatis impedimentum proveniat à Sponsalibus, vel à Matrimonio rato. 2. Si ab hoc procedat, an intercesserit copula; nam tunc duplex foret impedimentum dispensandum: unum ex publicæ Honestate, & alterum ex Affinitate; quæ copula si reticeretur, invalida esset dispensatio; de qua invaliditate scribes pro Henrico VIII. Anglorum Rege (inter quos unus fuit Marcus Mantua Patavinus, ut ex ejus Voto impresso inter ejus Consilia tom. 1. consil. 121.) arguebant Dispensationem Pontificiam super ejus Matrimonio cum Regina Catharina, quæ prius nupserat Arthuro ejusdem Henrici VIII. fratri germano; et si Dispensationem prædictam nullo defectu laborasse demonstraret Sanderus de Schismate Anglic. libr. 1. pag. 58. & nos latius ostendimus infra Decis. XXXI. a num 34. & seqq. Ultimò, quodd concurrat aliqua justa causa, vel ob angustiam loci, vel ad sedandas inimicitias, sive ad reparandam famam Sponsæ, si fortè cum habente impedimentum publicæ Honestatis minùs honestè fuisset conversata; siquidem, et si affirmet Barbosa in Collect. DD. ad Concil. Trid. d. sess. 24. cap. 3. num. 15. non esse difficilem Papam in dispensando, concurrente causa justa; hac tamen cessante, contrarium est verius, ut ego expertus sum hic Patavii cum DD. de Carbonibus; unus enim filius hujus nobilis Familiæ cum desponsasset puellam DD. de Ferris per verba de præsentis, servatis de jure servandis, & hora prandii subitanea morte extinctus esset, Uxore intacta remanente, possibile non fuit obtinere dispensationem à SS. Innocentio Papa XI. ut eadem Puella nuberet alteri fratri primi mariti defuncti; prout instantè, ac instantissimè, adhibitis etiam, validis intercessoribus, petebant tam DD. de Ferris, quàm DD. de Carbonibus, ut parentela inter eos inita confirmaretur, & cessaret in commodum restituendi Dotem jam solutam; ac jocalia eidem Sponsæ tradita; hæc enim omnia visa sunt Patre non continere causam sufficientem ad dispensandum super justitia publicæ Honestatis orta ex antedicto Matrimonio rato, non consummato.

DECISIO XXXI.

ARGUMENTUM.

Explicatur exactissimè, Quid, & Quotuplex sit Affinitas? Et inter quas personas ejus impedimentum dirimens contrahatur? Ostenditur, tria Affinitatis genera olim fuisse: nunc Unum tantum, duas tamen ilneas Rectam, & Transversalem complectens. Docetur, Affinitatem ex copula licita impedire, & dirimere Matrimonium inter Affines, in utraque linea, usque ad quartum gradum inclusivè: Ex copula autem illicita usque ad secundum. Disputatur Quo jure Affinitatis Impedimentum sit introductum? Et an de Jure Naturali sit prohibitum Matrimonium in primo gradu utriusque lineæ inter eosdem Affines? Tres sententiæ referuntur innixæ rationibus, Canonibus, Historiis, & exemplis. Eligitur sententia negativa in utraque linea; eaque, ultra fortes rationes, fulcitur variis Dispensationibus Apostolicis, in primo gradu lineæ transversæ concessis. Tandem deciditur, An Episcopus, & Confessarii Regulares possint dispensare cum Affinibus incestuosis ad petendum debitum?

SUMMARIUM.

- 1 Affinitatis Etymologia quæ sit?
- 2 Ejusdem definitio.
- 3 Affinitas oritur ex copula etiam cum dormiente, ebria, & sine sensibus.
- 4 Copula qualis esse debeat, ut gignat Affinitatem?
- 5 Semen humanum non prolificat extra vulvam semina effusum.
- 6 Eunuchi, ac Spadones an contrahant Affinitatem?
- 7 Seminis feminei an necessaria effusio pro Affinitate?
- 8 Affinitas quas personas afficiat, & comprehendat?
- 9 Consanguinei Affinium inter seipsos non sunt Affines.
- 10 Affinitas oritur tam ex copula licita, quàm ex illicita.
- 11 Affinitatis effectus quinam sint?
- 12 Incestuosa copula quibus penis puniatur? & usque ad quem gradum;
- 13 Episcopus an dispenset in copula incestuosa ad petendum debitum? & num. 53.
- 14 Affinitatis impedimentum est perpetuum, & durat etiam post mortem.
- 15 Affinitatis genera tria de Jure antiquo.
- 16 Ejus genus Secundum, & Tertium abrogatum ab Innoc. III.
- 17 Affini-

- 17 Affinitas ex Conc. Trid. alia ex copula licita, alia ex illicita.
- 18 Alia in linea recta; alia in linea transversali.
- 19 Affinium gradus quomodo computentur?
- 20 Sripes in Affinitate quis sit?
- 21 Affinitas usque ad quem gradum olim, & nunc dirimat Matrimonium?
- 22 Lateranensis Concilii IV. descriptio.
- 23 Innocentii III. Laudes, & Virtutes.
- 24 Affinitas ex copula illicita nunc non extenditur extra secundum gradum.
- 25 S. Pii V. declaratio, quod ultra secundum gradum nec dirimit, nec impedit.
- 26 Affinitas ex copula licita dirimit usque ad 4. gradum inclusivè.
- 27 Fornicationis nomen comprehendit omnem speciem luxurie.
- 28 Incestus non est coire cum consanguinea Uxoris in 3. vel 4. gradu.
- 29 Nec aufertur jus petendi debitum ab Uxore.
- 30 Affinitatis impedimentum est de Jure Ecclesiastico.
- 31 An etiam de Jure natura? Ex copula illicita, Non. Et cur?
- 32 Affinitas ex copula licita dirimit Matrimonium de Jure natura in primo gradulinea transversa: DD. & rationes.
- 33 Herodes cur reprehensus à S. Jo: Baptista ob Herodiadem Uxorem; & num. 37.
- 34 Henrici VIII. Regis Angliæ Matrimonium cum Uxore defuncti Fratris sui an validum? & num. 38.
- 35 Marci Mantue J. C. Patavini Votum pro nullitate dicti Matrimonii.
- 36 Affinitas in primo gradu linea transversa non dirimit Jure naturali.
- 37 Angelotti Anglicani quid sint.
- 40 Doctoribus consulentibus parum est credendum. & Cur.
- 41 Affinitas in primo gradu linea recta an dirimat Jure Natura? Quod sic: Rationes novem. Quod non: Rationes sex num. 43. & 45.
- 42 Urbanus VIII. anno 1632. noluit dispensare cum Mantue Duce in primo gradu Affinitatis linea recta. Et cur? num. 45.
- 44 Stratonica Noverca nupta Antiocho privigno suo.
- 45 Papa, cessante justa causa, non dispensat in Matrimonio.
- 46 Mosayce Leges prohibentes Matrimonium erant judiciales, & nunc cessant.
- 47 Christus Dominus impedimenta Matrimonii non posuit, sed ea remisit potestati Ecclesiæ, ac Vicarii sui.
- 48 Papa potest dispensare in quocunque gradu Affinitatis tam linea recta, quam Doct. Clericali. Tom. II. Lib. VI.

transversalis, cum justa causa. Et num. 52.

- 49 Exempla dispensationum Apostolicarum Affinitatis in primo gradu.
- 50 Livonia Provincia inter Sueciam, ac Poloniam quo tempore, & à quibus ad fidem Catholicam conversa?
- 51 Burdigala Urbs ubi sit?
- 53 Regulares Confessarii an dispensent cum incestuosus conjugibus, ut possint petere debitum?
- 54 Oracula Viva vocis omnia revocata ab Urbano VIII. Anno 1631.

Post publicæ Honestatis impedimentum sequitur illud, quod nascitur ex Affinitate, de quo in præfenti est agendum: pro cujus plena declaratione, quinque sunt examinanda.

1. Quid sit Affinitas?
2. Quotuplex?
3. Usque ad quem gradum dirimat Matrimonium Affinitas?
4. Quo jure hoc Impedimentum dirimens Affinitatis sit introductum?
5. An in eo Papa possit dispensare?

Quo ad Primum. Antequam definiatur Affinitas, scire oportet, quod quo ad hujus nominis Etymologiam, ea ita appellatur, quasi finium propinquitas: nam sicut agri dicuntur affines, quando finis unius est proximus fini alterius; ita consanguinei alterutrius conjugis dicuntur Affines alteri conjugi, eo quod duæ cognationes inter se diversæ per nuptias copulantur, & altera ad alterius fines accedit.

1. Non facile. ff. de Gradib. Affinit. cap. Fraternalitatis, 35. q. 10. Definatur autem sic: Affinitas est proximitas seu conjunctio, orta ex copula carnali perfecta cum commixtione seminum, inter feminam, & consanguineos Viri, cui copulata est; nec non inter Virum, & consanguineas femina, cui copulatus fuit, sive licitè, sive illicitè; dirimens Matrimonium subsequens cum istdem Affinibus; vel stantea initum erat, impediens petitionem debiti, donec super incestuosa copula dispensatio obtrineatur. Ex declaratione hujus definitionis, totius materiæ, ac Impedimenti Affinitatis intelligentia percipitur. Dicitur, quod est Proximitas, seu conjunctio, loco generis, nam etiam Consanguinitas; tum Carnalis, tum Spiritualis, tum etiam Legalis, comprehenduntur sub hoc nomine, & sicut in illis plures personæ in parentela conjunguntur, & approximantur, vel per descendentiam ab eodem sanguine, vel per Sacramenti, aut civilis actus constipationem; ita consanguinei illius, qui carnaliter aliam personam cognoscit, colligantur cum ipsa persona carnaliter cognita, & evadunt ejus affines. Dicitur Orta ex copula carnali, tum ad differentiam publicæ Honestatis Impedimenti, quod nascitur vel ex solis Sponsalibus, vel ex solo Matrimonio rato, non consummato; tum ad indicandam causam efficientem Affinitatis, quæ est ipsa copula carnalis; sive voluntaria, sive coacta cap. Discretionem. De eo, qui cognovit consang. vel cum muliere dormiente, ebria, insana, vel sensibus destituta.

Sanchez de Matrim. libr. 7. disp. 64. num. 17. & 18. ubi Theologos, ac Canonistas sic docentes allegat; & concordat Vinc. de Justis de Dispensat. Matrim. lib. 7. cap. 7. num. 3. & 4. addens, nihil referre ad hoc impedimentum contrahendum, au copula fuerit publica, vel occulta, quia iura in hoc non distinguunt, ut docet etiam Layman lib. 5. tract. 10. cap. 5. num. 3. Additur in definitione Ex carnali copula perfecta; illa scilicet, quæ est necessaria, & sufficiens ad proles generationem. cap. Lex Divina Constitutionis. 27. qu. 2. cap. Extraordinaria. 35. q. 2. & 3. Et ideo quicumque actus impudici, & tactus venerei, ac lascivi, etiam si per illos semen extra vas effunderetur, Affinitatem non gignunt. Eminent. Card. Toletus libr. 7. cap. 15. num. 3. Bonacina de Matrimon. qu. 3. punct. 12. num. 11. & seqq. Reginaldus libr. 31. num. 147. Vinc. de Justis d. lib. 2. cap. 7. num. 12. alios DD. cumulans, subdens num. 16. neque contrahi affinitatem, si semen hominis à Dæmone in vas mulieris deportaretur, quia huiusmodi delatio non esset carnalis copula illius hominis cum tali muliere; ut contra Sanchezium d. libr. 7. disp. 64. num. 15. tenet etiam Basilius Pontius de Matrim. libr. 7. cap. 33. num. 2. & ante eum scriptum legitur apud Zilettum inter Consilia Matrimon. vol. 1. conf. 19. n. 1. Et faciunt ea, quæ ego scripsi in meis Decisionibus De Baptismo Decif. 49. sub. num. 5. de ineptitudine feminis virilis à Dæmone delati ad fœmineam vulvam pro generatione humana; siquidem ad procreandam prolem requiritur copula carnalis perfecta inter Virum, & Mulierem, se adinvicem carnaliter copulantes; ut in puncto tradit etiam Eminent. Cardin. de Lauræa de Matrim. disp. 26. num. 54. his verbis: Collige 2. quod si ex viri alicujus membro semen à dæmone accipiat, & in vas fœmina introducat, non oritur ex hac mixtione Affinitas; tum quia re vera Vir non adheret mulieri, quod requiritur ex mox cit. cap. Lex Divina, tum etiam quia esset naturaliter incertum, à quorum semen illud fuisset acceptum. Confirmantur hæc omnia ex eruditissimi Medici Romani Pauli Zacchiæ, qui in Q. Medico-legal. tom. 2. libr. 10. conf. 42. n. 6. ait, quod impossibile est, semen masculinum in aere externo integrum conservari posse, cum necesse sit, tenuissimos illos spiritus, à quibus omne principium generationis procedit, statim evanescere. Et ideo voluit natura, Marem, & Fœminam tam arctè conjugere; & ne semen masculinum quicquam ab aere externo pateretur, voluit illud à Mare per tubum usque ad internum uteri os immitteri. Concluditque post pauca: Necessaria ergo omnino est ad conceptionem conjunctio Maris, & Fœminæ per intromissionem penis in matricem, aliter nulla se- qui potest generatio. Si itaque omnes Theologi docent, ad contrahendum impedimentum Affinitatis, requiri illam carnalem, ac perfectam copulam, quæ necessaria est ad generationem. Sanchez d. libr. 7. disp. 64. num. 4. Basilius Pontius d. libr. 7. cap. 33. n. 2. & Averfa de Matrim. quest. 17. sect. 1. Vers. Debet tamen. Sequitur, quod hæc copula, ut perfecta sit, fieri debeat per

penis in matricem intromissionem, & in ea feminationem.

Sequitur in definitione cum commixtione seminum; non enim est perfecta copula, nisi semina Viri, ac Mulieris effundantur, & misceantur: & equidem de necessaria masculini seminis effusione testantur DD. quos citat, & sequitur Sanchez d. disp. 64. n. 8. & 10. quibus adheret Vinc. de Justis d. libr. 2. cap. 7. n. 13. & 14. subinde inferentes, quid Spadones, & Eunuchi, quamvis mulierem carnaliter cognoscere valeant, quia tamen, utroque teste carentes, semen ad generandum aptum non habent, Affinitatem contrahere non possunt. At de muliebri semine non admittunt hanc necessitatem, opinantes, absque illius effusione, contrahi Affinitatem; quod etiam docet Bonacina d. q. 3. de Matrim. punct. 12. num. 12. Averfa d. quest. 17. sect. 1. Vers. dubitatur. & alii plures, quos citat, & sequitur Sanchez d. libr. 7. disp. 64. num. 20. Caterum hæc opinio à me non recipitur, quia repugnat principiis tum Juris Canonici, tum Medicinæ. Jus Canonicum docet, Affinitatem oriri ex commixtione seminum Maris, & Fœminæ. cap. Lex Divina. 27. q. 2. ibi: Sed neque osculum parit propinquitatem, quod nullam facit sanguinis commixtionem: ideo Angelicus Doctor 2. p. qu. 55. art. 4. ad 2. ait: Vir, & Mulier efficiuntur in carnali copula una caro per commixtionem seminum: unde quantumcumque quis claustrum pudoris invadat, vel frangat, nisi commixtio seminum sequatur, non contrahitur ex hoc Affinitas. Ergo opus est, ut etiam mulier seminet simul cum Viro. Id etiam apud Medicos est indubitatum, ut demonstrat Paulus Zacchias. Q. Medico-legal. lib. 7. tit. 3. quest. 1. num. 16. ubi capit Pontium, Dianam, & alios contrarium asserentes, dicens eorum opinionem esse hæresim apud Medicos, ac Philosophos his verbis: Mulieris semen requiri ad generationem apud Medicos communissima, ac receptissima sententia est; ita ut mirari subeat Pontium lib. 10. cap. 11. n. 3. & Dianam p. 3. Miscellan. tract. 5. resp. 38. & alios firmantes, semen muliebri non concurrere activè ad generationem ex receptiori Philosophorum, & Medicorum opinione: videntur enim à DD. quicumque tandem sint, classicos Medicos, ac plerisque Philosophos non legisse. Quia tamen video quam plurimos aliarum scientiarum Professores ea heresi detineri, quod semen muliebri neque activè concurrat, neque sit necessarium ad generatorem, lubet tantisper in hac re immorari, ut Fris peritis rem gratam faciam. Et prosequitur per integram, ac doctissimam digressionem probando, mulieris semen esse omnino necessarium cum semine viri ad generandam prolem. Ergo utrumque requiritur simul commixtum, ut insurgat ex copula carnali Affinitatis impedimentum; ut plurimi ex Theologis, atque Canonistis tenent, quos allegat ipse Sanchez d. disp. 64. num. 20. quorum opinionem, etsi ipse non amplectatur, tamen vocat probabilem, & novissimè cum aliis ita sentit Gobatus de Matrim. tract. 9. num. 391. ubi ad cognoscendum, an mulier seminaverit? ait, esse modestè inter-

interrogandam, *Utrum tempore coitus, paulo ante, vel post, senserit magnam voluptatem? Si nullam, aut exiguam, signum est, non defluxisse ex ea semen.* Non inficiamur, ita sentiendum in foro interno tantummodo; nam in foro exteriori, ubi constaret de congressu Viri cum muliere, & de copula cum ea exercita, ulterius non esset indagandum; sed pronunciandum foret pro impedimento Affinitatis ex præsumpta seminum effusione, ac commixtione; quia, ut bene subdit Emin. Card. de Laurea d. disp. 26. num. 56. *Esto ex natura rei ad faciendam mixtionem sanguinum, ut dicunt Canonici, sit necessarium utrumque semen; tamen ad iudicandum hoc impedimentum id non requiritur, quia nequit in foro externo probari; Ecclesia autem de externis iudicat.* Hinc requiri etiam seminis foemini effusionem ad contrahendam Affinitatem docet quoque Mastrius d. disp. 7. num. 477. & Summa Diana Verb. Affinitatis, num. 2.

Adduntur in definitione hæc verba: *Inter foeminam, & consanguineos Viri, cui copulata est; nec non inter Virum, & consanguineas foemina, cui copulatus fuit.* Ad denotandas personas inter quas contrahitur Affinitas; & quæ afficiuntur ob carnalem copulam hoc Affinitatis impedimento. Siquidem, etsi in Affinitate datur duplex Linea ad similitudinem consanguinitatis, (Recta scilicet, & Transversalis; seu Ascendentium, & Descendentium, atque Collateralium) gradus quoque computentur, ac numerentur eadem regula, quæ de cognatione carnali tradita est supra Decif. XXII. nihilominus non omnes ex utraque Linea fiunt inter se Affines, prout consanguinei, neque ad omnes utriusque lineæ protenditur hoc Affinitatis impedimentum; sed in una linea, in qua est mulier copulam carnalem passa, ipsa sola Mulier fit Affinis, & contrahit Affinitatem cum consanguineis illius Viri, à quo carnaliter fuit cognita: & vice versa in linea ejusdem Viri, ipse solus evadit Affinis cum consanguineis ejusdem foeminae per eum carnaliter cognita; adeo ut consanguinei mulieris prædictæ nullatenus censentur Affines inter se; & per consequens inter se ipsos nullo Affinitatis vinculo, vel impedimento sint affecti; ut communiter tradit omnis Schola Theologorum, ac Canonistarum, quos longa serie allegat Sanchez d. libr. 7. disp. 67. à num. 2. & seqq. Basilius Pontius libr. 7. cap. 33. num. 3. Aversa d. quest. 17. sect. 1. in princ. Salmanticenses d. tract. 9. de Matrim. cap. 12. num. 93. Lessius in 3. p. D. Thoma cap. 10. de Matrim. num. 166. Vinc. de Justis d. libr. 2. cap. 7. num. 24. Gobatus tract. 9. num. 401. & Eminentiss. Cardin. de Laurea d. disp. 26. num. 10. qui omnes inferunt, inter consanguineos utriusque lineæ, scilicet Viri carnaliter aliquam mulierem cognoscentis, & ipsius mulieris ab eodem carnaliter cognita posse iniri Matrimonium; imò licitum esse Mari, & Filia nubere Patri, & Filio; & è contra, Patrem posse ducere in Uxorem Matrem, Filium ejusdem Matris Filiam, ac duobus sororibus permissum esse

nubere duobus germanis Fratribus; ea fundamentalis ratione, quod Affinitas contracta ab una persona per copulam non transit in consanguineos suæ lineæ respectu consanguineorum alterius lineæ attinentium ad illam personam, quæ compar fuit ejusdem copulae.

Subjungitur in definitione ex carnali copula habita sive licite, sive illicite; quia, ut infra demonstrabimus, eadem Affinitas nascitur tam ex copula conjugali licita, quam ex copula fornicaria illicita, cum hoc solo discrimine in impediendo, ac dirimendo Matrimonio subsequenti; quod Affinitas ex copula licita dirimit usque ad quartum gradum inclusive; ex illicita vero usque ad secundum tantum. DD. apud Vinc. de Justis d. libr. 2. cap. 7. num. 6. & 7. apud Salmanticenses d. cap. 12. num. 93. subdit definitio, *dirimens Matrimonium subsequens cum iisdem Affinibus*; talis enim est effectus Affinitatis, ut non solum impediat, sed etiam dirimat Matrimonium, sed post copulam carnalem habitam à muliere, hæc nuberet alicui consanguineo illius Viri, à quo carnaliter cognita fuit; cum prædicta mulier jam facta sit Affinis eorundem consanguineorum, & ipsi consanguinei jam ligati sint vinculo Affinitatis cum ipsamet muliere. Prout vice versa nullum, & irritum sit Matrimonium, quod de facto esset initum à Viro, qui prius carnaliter cognovisset aliquam mulierem; si, inquam, ab eo esset initum de facto cum aliqua foemina consanguinea prædictæ mulieris à se carnaliter cognita; ob eam rationem, quod omnes foeminae consanguineæ illius mulieris usque ad quartum gradum sunt devinctæ Affinitate cum ipso Viro, Reginaldus libr. 41. num. 145. Vinc. de Justis d. libr. 2. cap. 7. num. 37. & passim omnes.

Subsequitur in definitione; *vel si antea initum erat, impediens petitionem debiti*; quia hic est alius effectus proveniens ex Affinitate ex copula illicita; videlicet, quod si quis Uxoratus committat rem carnalem cum consanguinea Uxoris suæ, non possit petere debitum à sua Uxore; quamvis reddere tenetur: & è converso si Uxorata coiret cum consanguineo mariti sui intra secundum gradum, privata sit jure perendi debitum à Marito suo; & in utroque casu copula dicitur incestuosa; per quam, qui illam committit incurrit etiam excommunicationem; An autem lata sententiæ, vel ferendæ? discrepent DD. quos cumulat Thesaurus de Pœnis Eccles. part. 2. Verb. Incestus pœna, cap. 1. num. 3. & Vinc. de Justis d. libr. 2. cap. 7. à num. 71. & seqq. addens, prædictos Uxoratos incestuosos excusari à pœnis antedictis, si ignoraverint, personam, cum qua coire præsumperunt, fuisse consanguineam proprii conjugis; vel per Vim, & Metum copulam passi sint; sive extra secundum Affinitatis gradum incestuosam copulam commiserint, quia ultra illum

hæ pœnæ non extenduntur, circa Matrimonium jam initum, etsi circa ineundum Affinitas ex copula licita dirimat usque ad quartum gradum. Ita DD. quos citat, & sequitur Vinc. de Justis d. cap. 7. num. 72. & Thefaurus d. Verb. Incestus pœna cap. 1. num. 4. attestantes ex mente Concilii Tridentini sess. 24. de Matrim. cap. 4. ita declaratum esse à Sacra Congregatione; quod etiam scribit Pontius d. libr. 7. cap. 33. num. 6.

Tandem dicitur in definitione; donec super incestuosa copula dispensatio obtineatur: quæ quidem dispensatio ad petendum debitum elargiri potest ab Episcopo cum subditis suis. Sanchez libr. 8. disp. 12. num. 13. Barbosa de Offic. & pot. Episc. alleg. 37. num. 12. Thefaurus d. cap. 1. num. 4. in fine; & alii plurimi, quos citat, & sequitur Vinc. de Justis d. libr. 2. cap. 7. num. 88. ubi tamen advertit, contrarium constantissime asserere Garziam de Benefic. part. 11. cap. 5. §. 4. num. 355. & Pyrrhum Corradum in Praxi Dispens. Apostol. libr. 8. cap. 1. num. 55. A peccato autem, & ab excommunicatione quilibet Confessarius potest absolvere, quia in jure nulli est reservata; nisi fortè & culpa, & censura prædicta per Decretum Episcopale esset eidem Episcopo reservata, prout est in pagella casuum reservatorum in hoc Episcopatu Patavino, ubi prohibentur Confessarii num. 5. absolvere à copula incestuosa commissa cum Consanguineis, vel Affinibus in primo, vel in secundo gradu.

Ex his inferunt omnes scribentes, quod licet obtineatur absolutio à copula incestuosa, & ab excommunicatione per eam incurra; non censetur dispensatum super impedimento Affinitatis dirimente Matrimonium subsequens; quia tale impedimentum est perpetuum, & durat etiam post mortem conjugis, vel personæ, ex cujus copula ortum habuit, nisi expresse ad effectum contrahendi Matrimonium cum Affine obtineatur à Sede Apostolica dispensatio, cap. Fraternitatis vestre. 35. qu. 10. Sanchez d. libr. 7. disp. 64. num. 2. Reginaldus d. libr. 31. num. 144. Massobrius de Concursu requis. 7. dub. 28. num. 2. Vinc. de Justis d. libr. 2. cap. 7. num. 21. subdens quod nec deletur, etsi Matrimonium dissolvatur, ex Cardin. Parilio cons. 68. num. 14. vol. 4. scilicet, quia prætenderetur fuisse nulliter initum ob aliquod aliud impedimentum dirimens; dummodò fuerit consummatum; nam, ut dictum est, ex copula carnali oritur Affinitas, quæ semper, & in perpetuum dirimit; nisi Summus Pontifex per dispensationem eam tollat.

Quo absecundum, in quo quæritur Quotuplex sit Affinitas? Distinguere oportet Jus antiquum Sacrorum Canonum a Jure novo Concilii Tridentini. Canones antiqui recognoscebant tria genera Affinitatis, & sic triplex erat Affinitas ex copula conjugali consurgens, Una primi gradus, Altera secundi, Tertia terti gradus, ut magistraliter explicat Glossa in cap. Non debet. 8. Verb. In secundo, & tertio, De Consangu. & Affinit. Affinitas primi gradus erat illa, quæ nunc etiam viget, scilicet, quando Vir, & Mulier con-

trahebant Matrimonium simul, ac illud per copulam carnalem consummabant; omnes consanguinei Viri fiebant affines ejusdem mulieris; ita ut si vidua remaneret, nulli eorum posset nubere. Et è contra omnes feminæ consanguineæ ipsiusmet mulieris evadabant Affines illius Viri; itaut factus viduus per mortem dictæ Uxoris, nullam ex consanguineis ejusdem Uxoris posset sibi in Uxorem adjungere ob impedimentum Affinitatis in primo genere. d. cap. Non debet. 8. De Consanguin. & Affinit. Affinitas secundi generis erat, si mortuo Primo marito illius mulieris, ipsa nupsisset alteri: iste secundus maritus efficiebatur Affinis cum omnibus consanguineis masculis, & feminis primi mariti; & idcirco si iste secundus maritus remanisset in viduitate per mortem illius mulieris, non poterat inire Matrimonium cum aliqua consanguinea antedicti primi mariti, ob impedimentum Affinitatis secundi generis, quod dirimebat conjugium usque ad quartum gradum, juxta textum in cap. De propinquis. 35. q. 3. Affinitas terti generis erat, si antenominatus secundus maritus viduus effectus per mortem primæ mulieris contraxisset secundas nuptias cum alia extranea muliere; hæc mulier extranea efficiebatur Affinis cum consanguineis non solum hujus sui mariti, sed etiam cum consanguineis illius prioris Uxoris defunctæ, propterea, si hæc extranea mulier remanebat vidua; non poterat nubere alicui consanguineo ejusdem prioris Uxoris mariti sui, usque ad secundum gradum, ob impedimentum Affinitatis terti generis, quod dirimebat Matrimonium usque ad secundum gradum, de quo in cap. Porro, eadem. 35. q. 3. Ex his patet, quod antiquitus Affinitas pariebat Affinitatem, quia Uxor e. g. fratris mei, Affinis effecta mecum; & aliis consanguineis meis, si viduata nubebat alii Viro transfundebat in ipsum Affinitatem meam, & consanguineorum, ac consanguinearum mearum; & iste secundus Vir, si mortua Uxore aliam ducebat, hæc quoque efficiebatur Affinis mihi, ac omnibus consanguineis meis, ut fusiùs docent d. Glossa in cap. Non debet. De Consanguinit. & Affinit. Basilii Pontius libr. 7. cap. 34. num. 1. Vinc. de Justis d. libr. 2. cap. 7. num. 37. Et eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 26. art. 1. & 2. qui omnes advertunt, quod hæc tria genera Affinitatum de Jure antiquorum Canonum impediabant, & dirimebant Matrimonia. Cæterum Innocentius Papa III. in Concilio Generali Lateranensi IV. celebrato Anno 1215. abrogavit secundum, & tertium genus supradictæ Affinitatis; cujus Concilii Decretum refertur in d. cap. Non debet. 8. De Consanguin. & Affinit. his verbis: Cum ergo prohibitiones de conjugio in secundo, & tertio Affinitatis genere minime contrahendo, & de Sobole suscepta ex secundis nuptiis cognationi Viri (scilicet primi mariti, cujus Uxor cum alio secundo marito dictam Sobolem genuerat) non copulanda prioris, & difficultatem frequenter inducant, & aliquando periculum pariant animatum;

animarum: Cum cessante prohibitione, cesset effectus; Constitutiones super hoc editas, Sacri approbatione Concilii revocantes, presentis Constitutione decernimus, ut sic contrahentes de cetero liberè copulentur. Quare, ab eo tempore citra Affinitas remansit, & remanet in primo genere; videlicet, ut Uxor non possit, in casu viduitatis, nubere alicui consanguineo mariti sui defuncti usque ad quartum gradum inclusivè; nec vice versa, maritus post mortem Uxoris suæ valeat sibi copulare aliquam consanguineam ejusdem Uxoris usque ad quartum gradum; aliis duobus Affinitatis generibus prorsus extinctis, undè desumpta est nova regula, quod Affinitas Affinitatem non parit.

Circa verò Jus novum, præcipuè Concilii Tridentini, Duplex alia habetur divisio Affinitatis: Una est, quæ oritur ex copula licita, nempe ex Matrimonio servatis servandis inito, & consummato; alia, quæ insurgit ex ¹⁷copula illicita; nempe fornicaria, habita extra Matrimonium cum quacunque muliere; & in utraque specie hujus Affinitatis, sicut Vir non potest contrahere conjugium cum consanguineis scemina illius mulieris, quam carnaliter cognovit, ita mulier nubere non potest alicui consanguineo illius Viri, à quo carnaliter cognita fuit; etsi inter utramque speciem discrimen sit quo ad gradum, ut infra dicemus. Altera Affinitatis divisio est, quod alia dicitur Affinitas Lineæ rectæ, alia vocatur Affinitas Lineæ transversalis. Prima est illa, quæ comprehendit Avum, & Patrem Viri, qui duxit Uxorem, ac Uxorem ipsam; necnon uxores filiorum, Nepotum, Pronepotum, & aliorum descendendum ab eodem Avo, & Patre, cum quibus Uxoribus (si fortè viduæ essent) Avus, & Pater prædicti non possunt Matrimonium contrahere: & vice versa inter Aviam, & Matrem mulieris, quæ nupsit alicui viro, cui viduato nulla earum nubere valet; adeo ut Socer non possit habere in Uxorem nurum suam, neque Socrus nubere genero suo; ea ratione, quia sunt adinvicem Affines in Linea recta; & hoc notum est apud Italos uno ore dicentes: *Il Misiere non può prendere la nuora per sua moglie, quando è morto suo figliuolo, che di essa era marito.* Et vice versa: *La Madonna non può maritarsi con suo genero, quando è morta la sua figliola, che era moglie di esso.* Scilicet propter Affinitatem in linea recta inter socerum, & nurum; & inter generum, ac socrum existentem Affinitas lineæ transversalis est illa, quæ ab uno latere complectitur maritum, ab alio omnes mulieres consanguineas Uxoris ejus: & è contra, quæ ab uno latere ligat Uxorem mariti, ac omnes ejusdem mariti consanguineos ab alio latere; ac propterea ob Affinitatem initam vel ex copula conjugali, vel ex fornicaria inter Virum cocuntem, & sceminas consanguineas mulieris ab eo carnaliter cognitæ non possit iniri Matrimonium; prout nec è contra intra eandem Mulierem carnaliter cognitam, & consanguineos Viri, à quo cognita fuit, S. Thomas in 4. dist. 41. quest. unic. art. 2. & in Addit. 3. p. quest. 55, art. 6. Sanchez d. libr. 7. disp. 67. num.

1. Basilius Pontius d. libr. 7. cap. 33. num. 3. Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 26. num. 10. Gonetius tom. 5. disp. 9. de Matrim. num. 79. Reginaldus libr. 31. num. 145. novissimè doctissimus Mastrius in 4. sent. d. disp. 7. num. 475.

Porro hic observandum venit id, quod notant omnes DD. videlicet Affinitatem propriè gradus non habere, sed in Affinitate gradus mensurari juxta gradus consanguinitatis; atque ideo distantia, vel propinquitas Affinitatis est mensuranda juxta distantiam, vel propinquitatem graduum consanguinitatis cum ea persona, per quam nascitur Affinitas. Idcirco stipes in Affinitate sunt illæ duæ personæ, quæ se carnaliter cognoscunt; quæ proinde non dicuntur inter se affines, sed principium Affinitatis. Exempli gratia, Petrus carnalis ter cognoscit Annam: Petrus, & Anna sunt stipes Affinitatis ex eorum copula consurgentis; & subindè in quoto gradu consanguinitatis parentes Petri sunt cum ipso Petro; in eodem gradu Affinitatis censentur esse cum ipsa Anna; & è contra in quoto consanguinitatis gradu consanguineæ Annæ sunt cum ipsa Anna, in eodem gradu Affinitatis dicuntur esse cum Petro. Frater, seu Filius Petri est ei conjunctus in primo gradu consanguinitatis; ergò in primo gradu Affinitatis uterque est conjunctus cum dicta Anna. Mater Annæ distat uno gradu consanguinitatis ab ipsa Anna; uno etiam Affinitatis gradu distat à prædicto Petro; & sic est discurrendum in cæteris remotioribus gradibus tam in linea recta, quam in linea transversa. Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 26. art. 1. idem Mastrius d. disp. 7. num. 476. & Vinc. de Justis d. libr. 2. cap. 7. num. 37. ubi ponit hoc carmen sumptum ex cit. Glossa in cap. Non debet. De Consanguin. & Affinit. nempe: *Mutat nupta genus: Non generata gradus: idest, per conjugalem copulam mutatur genus parentelæ inter copulatorum consanguineos, qui propterea dicuntur affines respectu alterius ex conjugibus, modo supra explicato; sed non mutatur gradus, quia in eodem gradu Affinitatis sunt cum conjugis sui consanguinei, in quo ei conjunguntur per consanguinitatem.*

Quo ad Tertium: in quo Queritur, usque ad quem gradum Affinitas dirimat Matrimonium? Distinguere oportet Jus antiquum, à Jure medio, & Jus medium à Jure Novissimo. De Jure antiquo Affinitas impediēbat, ac dirimebat Matrimonium inter Affines usque ad septimum gradum inclusivè; prout statuerat Julius Papa Primus, (qui ad Pontificatum elevatus fuit Anno 337.) & legitur in cap. Nullum. 35. quest. 2. ubi sic: *Nullum in utroque sexu permittimus ex propinquitate sanguinis, vel Uxoris usque ad septimum generis gradum Uxorem ducere. Quoniam sicut non licet cuiquam Christiano de sua Consanguinitate, sic etiam nec licet de consanguinitate Uxoris sue conjugem ducere propter carnis unitatem.* Hunc textum referunt Gonet, d. disp. 9. de Matrim. num. 97. Salmanticenses d. tract. 9. cap. 12. num. 95. & Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 26. num. 23. qui alios antiquos canones colligit, idem disponentes. De Jure medio, videlicet, in Concilio Generali Lateranensi celebra-

celebrato per Innocentium III. Summum Pontificem d. Anno 1215. decretum fuit, ut Affinitatis impedimentum (sive ex copula licita, sive ex illicita) restringeretur ad quartum gradum inclusivè, itaut ultra gradum illum licitum foret Affinibus contrahere inter se Matrimonium; prout legitur in *can. 50. ejusdem Concilii*, repetito in *cap. Non debet. De Consanguin. & Affinit.* cujus hæc sunt verba: *Prohibitio copule conjugalis quantum Consanguinitatis, & Affinitatis gradum de cetero non excedat. Quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest absque gravi dispendio hujusmodi prohibitio generaliter observari.* De eodem Generali Concilio in ejus *Præfat. tom. 4. pag. mibi 209.* & de eodem Summo Pontifice Innocentio III. hæc habentur

22 *At Pontifex ubi videret Saracenorum potentiam in Asia con crescere, apud Lateranum maximum Concilium celebrat (Anno 1215.) cui interfuere Hierosolymitanus, & Constantinopolitanus Patriarcha; Metropolitani LXX. Episcopi CDXII. Abbates, & Priores Conventuales DCCC. Græci, & Romani Imperii Legati; Regum verò Hierusalem, Francia, Hispania, Anglia, & Cyprî Oratores.* Et paulò infra: *Ipse Pontifex Persu moritur, Pontificatus sui Anno 18. Mense 7. die 19. cujus vita adeo probata fuit, ut post ejus mortem, nil earum rerum, quæ in vita egerit, laudaverit, improbaveritque, immutatum sit. Nam & Decreta pleraque retulit, quibus tam Laicorum, quàm Clericorum mores componerentur. Scripsit, & Libros de Sacramento Eucharistie, de Sacramento Baptismi, de Infelicitate conditionis humane. Habuit item sermones Temporibus, & Solemnibus diebus accommodatos. Hæc ibi; & alia plura de liberalitate, ac pietate Innocentii III. in restaurandis, ac ditandis Ecclesiis, & Hospitalibus, ibi legenda.*

De Jure autem novissimo, idest Sacri Tridentini Concilii, de Anno 1583. cum in eo prudenter consideratum fuisset, quòd Affinitas exurgens ex copula illicita, frequenter esset occulta, & plures cum illa Affinitate invalidè contraherent conjugia, ac in eis, etsi nullis, cum animarum detrimento, perseverabant, deliberatum fuit, ut Affinitas quidem ex copula Matrimoniali proveniens dirimeret Matrimonium usque ad quartum gradum juxta Lateranense Concilium: at illa, quæ oriretur

24 *ex copula fornicaria; & illicita non protenderetur ultra secundum gradum, eò magis, quia non tantus amor, familiaritas, aut reverentia oritur ex copula illicita; quantus ex conjugali, ac ex legitimo Matrimonio oritur. Decretum Tridentini Concilii sess. 24. de Matrim. cap. 4. fuit hujusmodi: Præterea Sancta Synodus eisdem, & aliis gravissimis de causis adducta, impedimentum, quod propter Affinitatem ex fornicatione contractam, inducitur, & Matrimonium postea factum dirimit; ad eos tantum, qui primo, & secundo gradu conjunguntur, restringit. In ulterioribus verò gradibus statuit, hujusmodi Affinitatem Matrimonium postea contractum non dirimere. Quare post Tridentinum Concilium Affinitas orta ex illicita copula non dirimit Matrimonium, nisi usque ad secundum gradum inclusivè. Et quoniam post hanc Conciliarem restrictionem nonnulli dubitare ceperunt, an esset intelligenda non solum circa Impe-*

dimentum Affinitatis dirimens, sed etiam circa ipsum, quatenus est impedimentum impediens, asserentes, quòd ex Concilio Tridentino Affines ob illicitam copulam validè quidem possunt inter se contrahere Matrimonium in tertio, & quarto gradu, non autem licitè adinstar Impedimenti Voti simplicis castitatis, quod conjugia non dirimit, sed ea illicita reddit, ex rationibus, quas refert Sanchez d. libr. 7. disp. 67. n. 4. s. Pius V. Pontifex Maximus ad tollendam omnem dubitationem, Motu proprio, in Bulla Incipien. *Ad Romanum Pontificem, Anno 1566.* declaravit, prædicta Matrimonia inter Affines ex copula illicita, esse valida, & licita in tertio, & quarto gradu; in utroque enim penitus sublatum fuit omne impedimentum Affinitatis tam impediens, quàm dirimens à Concilio Tridentino. Declaratio autem Piana his verbis concepta fuit: *Declaramus, & Auctoritate Apostolica decernimus, nullum hodie impedimentum remanere, quominus in ulterioribus gradibus hujusmodi, libere, & licitè Matrimonium contrahi possit.* Quæ quidem verba transcribit etiam Sanchez d. disp. 67. num. 4. nec non Barbosa in *Collect. DD. ad Concil. Trid. sess. 24. de Matrim. cap. 4. num. 10.*

Ex restrictione prædicta Affinitatis ex copula illicita per Concilium Tridentinum facta ad primum, & secundum gradum tantum, deducunt DD. infra scriptas quinque illatio-
nes. *Prima* est, quòd Affinitas ex Matrimonio orta etiam in præsentem impedit, & dirimit Matrimonium inter Affines usque ad quartum gradum inclusivè juxta Decretum Concilii Lateranensis de Anno 1215, sub Innocentio Papa III. *Secunda* est, quòd Affinitas orta ex fornicatione sicut Matrimonium non dirimit ultra secundum gradum, ita nec impedit, nec dissolvit Sponsalia cum Affinibus in tertio, vel quarto gradu inita, vel ineunda. *Tertia* est, quòd nomine fornicationis intelligitur quæcunque copula illicita, prout est Adulterium, Stuprum, aliavè species damnatæ Luxuriæ; quia Fornicatio est nomen genericum, comprehendens sub se omnes alias species, juxta illud *Tob. 4. 13.*
Attende tibi, Fili mi, ab omni fornicatione. Quarta est, quòd si quis copulam carnalem illicitam habuerit cum una foemina; deinde coierit cum consanguinea ejusdem foeminae in tertio, vel in quarto gradu, non committit incestum; sed vel simplicem fornicationem, vel aliam speciem luxuriæ juxta qualitatem ejusdem consanguineæ; ea ratione, quia cum ea, ex prima conjugali copula, nullam contraxit Affinitatem; & ideo in confessione non tenetur exprimere, se coivisse cum consanguinea mulieris, aliàs à se per copulam carnalem fornicariam cognita. *Quinta* illatio est, quòd si quis Uxoratus copulam carnalem illicitam habeat cum consanguinea Uxoris suæ in tertio, vel quarto gradu existente, non amittit jus petendi debitum, ut declaratum esse 29
Sacra Congregatione refert Garzias de *Benefic. part. 8. cap. 3. num. 76.* & ratio est, quia si lapsus fuisset in illam illicitam carnalem copulam

pulam, antequam Uxorem suam duceret, non fuisset impeditus eam ducere: igitur cum antea eam duxerit, non est impeditus petere ab ea debitum; nam, ut inquirunt Verba Declarationis, confirmata à Gregorio XIII. si à Concilio Tridentino sublatum est impedimentum dirimens (ultra secundum gradum) quod majus est; ergo & istud, quod solum impedit, ne is, per quem contracta est Affinitas, sine peccato possit exigere debitum, quod minus est. Et de supradictis illationibus latè differunt DD. quos longa serie allegat Barbosa ad d. sess. 24. de Matrimon. cap. 4. inter quos, præter Sanchezium d. libr. 7. disp. 67. Farinacius de Delictis carnis quest. 149. num. 116. Reginaldus d. libr. 31. a num. 147. Baillius Pontius d. libr. 7. cap. 38. §. 1. Caballus Resol. crimin. casu 200. a num. 45. & seqq. novillimè Lezana in Summa tom. 3. Verb. Affinitas. num. 2.

Quo ad Quartum; in quo requiritur, Quo fure hoc impedimentum Affinitatis sit introductum? & ei datum, ut dirimat Matrimonium? Quoniam tria sunt Jura, Ecclesiasticum, Naturale, ac Divinum; de singulis est separatim differendum. De Jure Ecclesiastico nemo est, qui neget introductum esse hoc impedimentum dirimens Affinitatis; quia, ut dictum est supra in secundo Quæsitio à num. 15. & seqq. usque ab initio Ecclesiæ per diversos Summos Pontifices vetita fuisse conjugia inter Affines in primo, secundo, ac tertio Affinitatis genere, ut ex juribus ibi citatis; ultra quæ alios canones adducit Emin. Card. de Lauræa d. disp. 26. num. 94. ita dicens: *Primum decretum, quod appareat in toto textu Canonico est Hygini Papæ post Epistolam ejus secundam, & habetur 35. quest. 10. cap. penult. Hic autem Papa sedebat de Anno Christi 150. Secundum est Fabiani, & habetur in cap. De propinquis. 35. quest. 2. & 3. Hic autem Martyr occubuit Anno 253. Tertium Innocentii I. ut habetur in cap. fin. 35. quest. 10. Hic autem obiit anno 417. Quartum Julii I. & habetur in Epistol. 4. Hi, & alii Pontifices statuerunt impedimentum Affinitatis, alii usque ad septimum gradum, alii usque ad quartum, alii indefinitè, ut patuit in art. 3. Et tandem in Concilio Lateranensi IV. can. 50. stabilitum est, ut Affinitas usque ad quartum tantum impediat, ac dirimat. Ergo ab Ecclesiâ statutum est hoc impedimentum. Hoc autem adeò clarum, & manifestum est, ut nullus, nisi malignæ voluntatis, audeat negare.*

De Jure naturæ oportet distinguere Affinitatem ex copula fornicaria, seu illicita; ab Affinitate insurgente ob copulam conjugalem, ac licitam. Circa primam, scilicet ex copula illicita omnes scribentes Theologi, ac Canonistæ concorditer docent, ejus impedimentum non oriri ex Jure naturali, sive sit in linea recta, sive in linea transversa. Rationem hanc assignant, quia ex copula fornicaria nulla nascitur propinquitas, quæ generet reverentiam, vel amicitiam inter Affines; non enim filius alicujus mulieris naturaliter movetur ad exhibendum amorem, vel reverentiam illi viro, qui cum eadem muliere sua illicitam copulam habet: nec

Doff. Clericali, Tom. II, Lib. VI,

eiusdem Viri filius ad reverendam, vel obsequendam mulierem, quam ejus pater turpiter cognovit; ideo natura non præcipit, ut in obsequium hujus Affinitatis adeò imperfectæ, & ex turpi causa provenientis, debeat esse impedimentum inter Affines, dirimens inter eos Matrimonium. Ita Castropalus de Matrim. disp. 4. punct. 18. num. 10. Sanchez d. libr. 7. disp. 66. n. 3. Bonacina quest. 3. punct. 12. num. 7. & alii apud Salmanticenses d. tract. 9. de Matrim. cap. 12. num. 96. quibus concordat Vinc. de Justis de Dispensat. Matrimonial. libr. 2. cap. 7. num. 49. & ibi M. Ant. Genuensis in Praxi Curie Archiepisc. Neapol. cap. 20. num. 9. supradictam rationem repetens his verbis: *Quia ex hujusmodi Affinitate non inducitur vinculum naturale, nec inter feminam cognitam, & Consanguineos Viri, qui illam cognovit, ulla oritur amicitia naturalis, sed potius oriuntur, ut plurimum, odia, & inimicitia.*

At, circa Affinitatem orientem ex copula conjugali, & licita, tres sunt DD. diversæ Sententiæ. Prima tenet, quod Impedimentum Affinitatis ex copula maritali insurgens dirimat Matrimonium de Jure naturæ tam in linea recta, quam in linea transversa in primo gradu, itaut naturaliter esse non possit conjugium inter Novercam, & Privignum, idest *trà la Matregna, & il Figliastro*; seu inter Socerum, & Nurum; *trà il Maffiere, & la Nuora*, qui in linea recta, primo Affinitatis gradu conjunguntur; ac ulterius Matrimonium consistere non possit de Jure naturæ neque in primo gradu lineæ transversæ, videlicet inter Uxorem fratris defuncti cum alio fratre vivente; seu inter Maritum Uxoris defunctæ cum sorore vivente ejusdem Uxoris defunctæ; undè communiter dicitur *ibi Cognato non può sposare la Cognata: nè questa può maritarsi con suo Cognato*. Rationes, quibus Jus naturale prohibet, ac dirimit Matrimonium in primo gradu lineæ rectæ, adducuntur infra in secunda sententia. Rationes verò ejusdem prohibitionis in primo gradu lineæ transversæ, sunt sequentes. Primo, quia Uxor fratris reputatur soror; siquidem per actum conjugalem effecta est una caro, & unus sanguis cum ipso fratre. Sed Jus naturale impedit, & dirimit Matrimonium inter fratrem, & sororem. Ergo etiam inter fratrem, & Uxorem Fratris. Secundo, quia quid turpe est ab intrinseco, & ex natura rei, dicitur prohibitum de Jure naturali. Sed in Levit. 18. 16 prohibitum fuit Matrimonium inter fratrem, & Uxorem fratris tanquam quid turpe: ibi: *Turpitudinem Uxoris fratris tui non revelabis*. Ergo tanquam de Jure naturæ vetitum. Tertiò: quia S. Johannes Baptista arguebat Herodem ob hoc impedimentum de Jure naturali, quo non obstante duxerat in Uxorem Herodiadem Uxorem Philippi fratris sui, ut legitur *Matth. 13. 14. & Marc. 6. 17. Herodes misit, ac tenuit Johannem, & vinxit eum in carcerem propter Herodiadem Uxorem Philippi fratris sui, quia duxerat eam. Dicebat enim Johannes Herodi: non licet tibi habere Uxorem fratris tui.*

Ce

He

Herodes autem cum esset gentilis, non prohibebatur ab illo conjugio, nisi Jure naturali. *Quarto*, quia in cap. *Gaudemus*, De Divort. decernitur, infideles conjunctos in gradibus prohibitis, conversos ad fidem non esse separandos, sed tolerandos in secundo tantum gradu. Ergo non etiam in primo gradu, tanquam conjuncti contra Jus naturæ. Siquidem exceptio in uno casu firmat Regulam in contrarium. Barbosa *Axiom.* 85. num. 4. ubi Jura, & DD. Idè ob has rationes hanc sententiam tenuerunt Richardus, Paludanus, S. Antoninus, Durandus, & alii relati à Mastro in cit. disp. 7. num. 481. & plurimi DD. scripserunt pro præfensa nullitate Matrimonii Henrici VIII. Regis Angliæ, qui duxerat in Uxorem Catharinam Aragoniam, quæ prius nupserat Arturo fratri germano prædefuncto ejusdem Henrici, quamvis super secundo illo Matrimonio obtenta fuisset Apostolica Dispensatio à Summo Pontifice Julio II. quem illam non
34 potuisse concedere Jure naturali resistente, asserbant Theologi, ac Jurisperiti pro eodem Rege Henrico VIII. scribentes; Inter quos fuit (ut alias dixi) noster Marcus Mantua Benavidius Jurisconsultus, ac Publicus Juris Civilis Professor in hoc celeberrimo Archigymnasio Patavino, cujus Votum circa præfensam Dispensationis Apostolicæ nullitatem, ac Matrimonii invaliditatem, legitur impressum tom. 1. *Consilior. ejus*, Consil. 121. in quo, etsi plurima, & eque fortissima argumenta alleget pro validitate Dispensationis Pontificiæ, conatur ea dissolvere, respondendo; ut dissolutionem Matrimonii, per Henricum VIII. de facto attentatam, justam, ac licitam ostendat, etsi minus iuste, & omnino illicitè; ut infra num. 38.

Secunda sententia tenet, Affinitatem in primo gradu lineæ transversæ non esse Juris naturalis impedimentum dirimens Matrimonium; sed illam tantummodò in primo gradu lineæ rectæ. Ita Emin. Card. Bellarminus, Valentia, Tannerus, Vasquez, Estius, & alii, quos citant Sanchez d. lib. 7. disp. 66. num. 6. & Mastro d. disp. 7. num. 481. in fin. probant, quòd Jure naturali non sit prohibe-
36 tum Matrimonium in primo gradu lineæ transversæ: 1. Quia Jacob nupsit duabus sororibus Lia, & Racheli. *Gen.* 19. 2. Quia Judas dedit in Uxorem Thamar filio suo primogenito Her; quò mortuo, eandem Thamar in Uxorem dedit secundogenito filio suo Onam. *Gen.* 38. 3. Quia Deus præceperat Hebræis in *Deuterom.* 25. 5. quòd si unus ex fratribus absque liberis mortuus fuerit, Uxor defuncti non nubet alteri, sed accipiet eam frater ejus. At Deus non potuit præcepisse id, quod esset contra naturam, vel prohibitum Jure naturali, cujus ipse Deus est auctor, de quo scriptum est *Malach.* 3. 6. Ego Dominus, & non mutator. Item, quia post mortem Uxoris, ejus Soror poterat nubere Marito illius, & Affini suo, ut in *Levit.* 18. *Perf.* 18. 4. Quia probabilis est opinio, quòd neque inter consanguineos prohibitum sit Matrimonium de Jure naturæ in primo gradu lineæ transversæ, ut docet Mastro d. disp. 7. num. 460. & nos

ostendimus supra *Decif.* XXII. 5. Quia, ut infra ostendemus num. 49. sæpè dispensatum est in Ecclesia, ut frater ducere possit in Uxorem mulierem illam, quæ fratri jam defuncto prius nupserat; & talis fuit dispensatio Julii II. ut prænominatus Henricus VIII. Rex Angliæ posset Matrimonium inire cum Catharina Aragonia, quæ prius nupserat Arturo ejus fratri; ut narrant omnes Historici, & novissimè P. Ant. Foresti in *Mappamunda Histor.* tom. 5. in Vita d. Henrici VIII. *Ann.* 1513. pag. 119.

Neque subsistunt argumenta, seu fundamenta contraria. Non primum, quia Uxor fratris improprie; ac lato modo vocatur Soror; & etiam si talis verè esset, non prohiberetur Jure naturæ nubere cognato. Non secundum, quia verbum illud *turpando*, quo Scriptura utitur *Levitic.* 18. significat talem qualem indecentiam; non autem aliquid a natura prohibitum. Non Tertium, quia S. Joannes Baptista non arguebat Herodem ex eo, quòd duxisset cognatam Herodiadem in Uxorem, sed quia, vi, & vivente ejus fratre Philippo eam duxerat; idè erat reus Adulterii, Raptus, & Incestus. Ita Cornelius à Lapide *Comment. in Marc.* 6. 19. ubi sic: *Primum dico, Herodem vivo Philippo, & invito duxisse Herodiadem, idèque peccasse tripliciter, Adulterio, Incestu, & Rapto. Probatur primum, quia id asserit asserit Josephus libr. 18. Antiquit. cap. 7. Secundò, quia eam duxit sub annum 15. Tiberii Cæsaris; tunc enim predicare cepit Joannes, ut patet Luc. 3. 1. Philippus autem mortuus est Anno, 20. Tiberii, ut asserit idem Josephus libr. 18. cap. 6. ubi eundem à modestia, & justitia commendat. Tertio, quia passim Patres Herodem accusant Adulterii, quòd fratri vivo, sed mansueto Uxorem abstulerit; nimirum ejus lenitatem abusus est Herodes. Non subsistit quartum fundamentum contrarium ex cap. *Gaudemus*. De Divortii; quia ibi agitur de impedimento Consanguinitatis, non autem Affinitatis, quæ minus urget, quam illa. Sanchez d. lib. 7. disp. 66. num. 12. Item Papa ibi fuerat interrogatus de secundo gradu, non de primo, qui idcirco non est dicendus exceptus. Tantò minus, quia (ut dicemus infra num. 50.) ipsemet Innocentius III. in cap. fin. eod. tit. de Divort. expressè concessit, ut infideles conversi ad fidem habentes in Uxores relictas ab eorum fratribus, eas possent retinere. Non quintum, quòd multi Jurisconsulti scripserint, dispensationem Apostolicam pro Henrico VIII. Rege Angliæ fuisse nullam, quia alii plurimi doctissimi scripserunt pro ejusdem Dispensationis validitate, quos citat Sanchez d. lib. 7. disp. 66. num. 11. & eandem Dispensationem postea confirmavit Clemens VII. *consultis* prius totius Europa primariis Universitatibus, ut ait Mastro d. disp. 7. num. 482. nec ponderosæ Auctoritatis sunt consilia Marci Mantua, & aliorum ad favorem ejusdem Regis Angliæ exarata, in quibus dixerunt, ejus Matrimonium cum cognata esse vetitum de Jure naturæ, contra quod Papa non videtur potuisse dispensare; quia, ut notat Cornelius à Lapide*

Lapide Comment. in Levitic. 18. Id affirmant eodem tempore nonnulli Doctores in variis Universitatibus, sed Angelotus Henrici corrupti. Angelotti sunt monetæ argenteæ Anglicanæ, ut observat Magrius in Hierolex. Verb. Anglia. Hinc regula est in Jure, quod Doctoribus Causidicis consulentibus parum sit credendum, quia pro objecto, non meram veritatem habent, sed interesse, ex traditis per Rotam part. 9. rec. decis. 438. num. 12. & per Eminent. Card. de Luca de Testamentis disc. 74. num. 7. ubi Jura, & DD.

In Linea autem recta Affinitatis Jus naturale produxit impedimentum dirimens Matrimonium in primo gradu asserat hæc secunda sententia ex rationibus, ac fundamentis sequentibus; itaut nullo modo possit subsistere connubium inter privignum, & novercam, il Filiafro, & la Madregna: inter privignam, & vitricum, tra la Figliafra, & il Padregno; inter socerum, & Nurum; tra il Mislere, & la Nuora; nec inter Socrum, & Generum; idest nè tra la Madonna, & il suo Genero. I. Quia eodem modo abstinentur ad copula carnali circa Affines, ac circa Consanguineos. cap. 1. De Consanguin. cap. Equaliter cap. De propinquis. 35. q. 3. At in primo gradu Consanguinitatis lineæ rectæ Jure naturæ irritatur Matrimonium, ut fatentur omnes, & nos probavimus supra d. Decis. XXII. Ergo etiam in primo gradu rectæ lineæ Affinitatis. II. Quia ex Aristotele 8. Ethic. cap. 12. Sicut per propagationem carnis contrahitur quoddam naturale vinculum amicitia; ita per conjunctionem conjugalem, quæ ordinatur ad eandem carnis propagationem. III. Quia, filius debet eandem reverentiam Novercæ, aut Vitrico, quam parentibus; siquidem prædicti locum parentum obtinent, & tales esse censentur, quia sunt una caro. Idem dicendum de Genero, & Nuru erga Socrum & Socrum eorum. IV. quia in Levit. 18. prius prohibentur Matrimonia in primo gradu lineæ rectæ Affinitatis, deinde Consanguinitatis. Ergo in utraque parentela de Jure naturali in eodem primo gradu lineæ rectæ extat impedimentum dirimens. V. Quia etiam Gentiles, qui solo Jure naturæ afficiebantur, abstinebant à conjugio in primo gradu Affinitatis lineæ rectæ, ut innuit Divus Paulus 1. ad Cor. 5. scribens: Audite inter vos fornicatio, & talis fornicatio, qualis nec inter gentes: itaut Uxorem patris sui aliquis habeat. VI. Quia Jacob morti proximus maledixit Ruben primogenito suo, quia prævaricatus erat contra hoc Jus naturale; ait enim Genes. 49. 4. Non crescas: quia ascendisti cubile patris tui, & maculasti stratum ejus. VII. Quia inter alia scelera, de quibus fit exaggeratio contra Judæos per Prophetam Amos 2. 7. ponitur copula in primo gradu Affinitatis lineæ rectæ, dicens: Filius, ac Pater ejus ierunt ad puellam, ut violarent nomen sanctum meum. VIII. Quia S. Augustinus, relatus in cap. Si Vir, & Uxor. 35. q. 3. ita scribit in libr. 22. contra Faustum cap. 61. Si Vir, & Uxor non duo, sed una caro sunt, non aliter est

Doct. Clericali, Tom. II. Lib. VI.

nurus deputanda, quàm filia. IX. Quia tandem nunquam auditum est, quod Ecclesia dispensarit in hoc primo gradu Affinitatis in linea recta: imò Urbanus Papa VII. Anno 1632. instanter requisitus à serenissimo Carolo Gonzaga Mantuæ Duce, ut secum dispenseret, pro ducenda in Uxorem nuru suam, quam ejus prædefunctus filius sine prole viduam reliquerat, dispensationem constanter negavit, ut scribit Illustrissimus Baptaglinus Episcopus Nucerinus in Annalibus Sacerdotii, & Imperii Anno 1632. num. 7. his verbis: Altera negativa diede ancora Urbano di gratia richiesta dalla appartenenza del Sacerdotio al Duca Carlo di Mantova, à cui essendo mancato per morte naturale il Principe suo Primogenito, Marito dell' unica Figliuola dell' ultimo Duca Vincenzo; e però considerata come herede di quello Stato, non era ella lasciata dalli Spagnuoli senza lusinghe, accioche pigliando dalle loro mani altro marito risorgessero le loro speranze nè perturbamenti d' Italia; e perciò il Duca medesimo deliberò di togliere loro una tale apertura, aspirando egli stesso alle Nozze con la Nuora, e fece spedizione à Roma per impetrarne l' Apostolica Dispensatione. Quæ tamen post diligens studium, & reiteratas consultationes non fuit concessa. Igitur his rationibus prohibitum esse Matrimonium in primo gradu Lineæ rectæ inter Affines docuerunt S. Thomas super 1. Cor. 5. Vers. Omnino auditur. lect. 1. S. Antoninus 3. p. tit. 1. cap. 11. §. 1. Sylvest. in Summ. Verb. Matrimon. 8. q. 15. dist. 6. & Verb. Papa qu. 17. Navarrus libr. 4. Consilior. in 2. edit. tit. de Sponsalib. consil. 14. num. 8. ad fin. Covaruvias 4. Decret. 2. part. c. 6. §. 10. n. 6. & alii plurimi, quos congerit Sanchez d. lib. 7. disp. 66. num. 6. & citant Salmanticenses d. tract. 9. de Matrimon. cap. 12. num. 99. nec non Averla eod. tract. qu. 17. sect. 2. addens, quod hujus secundæ sententiæ sectatores recognoscunt hoc impedimentum Affinitatis dirimens de Jure naturali non solum in primo gradu Lineæ rectæ, sed etiam in aliis ulterioribus gradibus usque in infinitum. Nihilominus.

Tertia Sententia, quæ magis communis est, & à recentioribus Theologis, ac Canonistis amplectitur, omnino tenet, Affinitatem nullum impedimentum gignere de Jure naturali, neque in primo gradu utriusque lineæ, sive transversalis, sive rectæ; itaut⁴³ dispensatione Apostolica interveniente, licet, ac validè Matrimonium iniri possit inter Affines etiam in primo earundem linearum gradu. Fulcitur hæc sententia sequentibus fundamentis, juribus, ac exemplis. I. Quia conjugium in primo gradu etiam Lineæ rectæ non opponitur substantiæ Matrimonii, & bonis ejus, cum Affines etiam in primo gradu absque ulla indecentia possint simul cohabitare, debitum reddere, fidem servare, & prolem in cultu Dei instruere. II. Quia inter eosdem non reperitur illa superioritas, quæ existit inter consanguineos rectæ lineæ in primo gradu, nempe genitores, & filios, cujus respectu tenentur ad talem reverentiam de Jure naturæ, ut, ne ea offen-

C c 2

datur,

datur, inter ipsos Nuptiæ celebrari non possunt: nam prædicta superioritas, & reverentia debetur ob principium generationis ab iisdem genitoribus procedens; quod non intrat inter Affines, qui ab alio sunt generati.

III. Quia in Concilio Agathensi, tempore Symmachi Papæ celebrato Anno 506. (sic dicto ab oppido Agatha, Provinciæ Narbonensis, in quo se Patres congregarunt) cum in can. 61. dictum sit, prohibitas, ac incestuosas Nuptias esse: *Si quis novercam duxerit; si quis consobrina sua se sociaverit; si quis relicta, vel filia avunculi miscetur, aut patruifilia, vel privigna sua &c.* tandem statutum fuit sic: *Quos omnes olim, atque sub hac Constitutione incestos esse non dubitamus. Quod ita præsentis tempore prohibemus, ut ea, quæ sunt hæcenus instituta non dissolvamus.* Si igitur toleranda censuit Concilium, & non dissolvenda conjugia illa, utique bona fide contracta, sequitur ea, etsi in primo gradu lineæ rectæ inter Affines inita, non fuisse contra Jus naturæ? ut argumentantur Salmanticenses d. cap. 12. num. 100. IV. Concordat Concilium Aurelianense 3. can. 10. habitum sub Vigilio Papæ, Anno 540. in quo decretum fuit, ut infideles conversi ad fidem non separentur, etsi copulati sint cum mulieribus sibi Consanguineis, aut Affinibus; & de his nominati fuerunt sequentes gradus: *Relictam Patris, filiam Uxoris, relictam Fratris, Sororem Uxoris, Sobrinam, Consobrinam, vel relictam Avunculi, vel Patruum*, ubi primi, & ultimi sunt Affines in primo gradu lineæ rectæ. V. Quia antiquitus in tali gradu hujus lineæ etiam à Gentilibus facta esse conjugia legimus; nam Valerius Maximus libr. 5. cap. 7. nartat, Seleucum Regem Syriæ Stratonicam propriam Uxorem dedisse Antiocho filio suo ex alia conjuge generato; eò quia cognoverat, ipsum filium periculosè ægrotare ex amore vehementissimo, quo erga Stratonicam novercam ardebat. Ided, Pater, eam à se dimissam per divortium, cessit libenter ipsi filio; & de hoc ab Historicis commendatur. VI. Ac etiam Adoniam filium Regis David 3. Reg. 2. 17. petiisse sibi in Uxorem à Salomone Abisaag Sunamitidem, quæ Patris sui fuerat Uxor. Quare his, & aliis argumentis, ac rationibus hæc sententia communis appellatur, & eam amplexi sunt innumeri DD. Theologi, ac Canonistæ, quos numerat, & sequitur Sanchez d. libr. 7. disp. 66. n. 7. ac Salmanticenses d. cap. 12. num. 100. & concordant Basilii Pontius d. libr. 7. cap. 34. num. 5. Aversa d. qu. 17. sect. 2. Vers. Dicendum. Gonetius d. disp. 9. de Matrim. num. 82. Mastrius in 4. sent. d. disp. 7. n. 483. Emin. Card. de Lauræa d. disp. 26. de Matrim. num. 99. Ricciullus de Jure Personar. libr. 2. cap. 5. n. 2. Diana Coordinatus tom. 3. tract. 1. resol. 80. desumpta ex veteri p. 4. tract. 4. resol. 93. in qua latissimè comprobatur hanc sententiam; quam novissimè etiam commendat Vinc. de Justis de Dispensat. Matrim. d. libr. 2. cap. 7. n. 54. ubi alios DD. ponit.

Remanent pro firmitate hujus tertiæ sen-

tentiæ evacuada fundamenta, quæ contra illam adducta sunt supra in sententia secunda. Igitur ad Primum respondetur, negando paritatem Consanguinitatis, & Affinitatis quo ad Jus naturæ; etsi æqualiter de Jure Ecclesiastico sint prohibita connubia in eodem gradu, & in eadem linea: in Affinitate enim minor est ratio, quàm in Consanguinitate; hæc enim ab intrinseco, & ex eodem Jure naturali dirimit Matrimonia in primo gradu lineæ rectæ; illa verò ab extrinseco, & solo Ecclesiastico Jure. Idem respondetur ad secundum ex doctrina Aristotelis, quia non ita stringit vinculum conjunctionis conjugal, sicut vinculum propagationis carnalis. Ad Tertium eadem responsio datur, nempe laxiorem esse obedientiam debitam à Privigno, & Nuru Novercæ, ac Socero; quam sit illa, quam filius, & filia propriis genitoribus profiteri tenentur; quam etiam nemo negabit, teperari, ne dicamus evanescere, mortuo proprio genitore. Ad Quartum negatur consequentia; licet enim eodem contextu apud Hebræos interdictæ fuerint Nuptiæ in primo gradu lineæ rectæ, tam in Consanguinitate, quam in Affinitate; non sequitur utramque parentelam Jure naturali prohiberi; nam & in gradibus ulterioribus, ac lineis diversis eadem Nuptiæ ibi interdiciuntur, & tamen non ab eodem Jure Naturæ oritur motivum interdicti. Ad Quintum respondetur, fornicationem reprehensam in Corinthiis ab Apostolo fuisse enormem, ac adulteram, & incestuosam, quia committebatur à privignis cum noverca vivente adhuc patre; ut ibidem Sacre Scripturæ expositores declarant, & advertunt Sanchez, Pontius, Mastrius, & alii DD. supra citati. Ad Sextum quadrat hæc eadem responsio, nam Ruben fuerat incestuosus, & adulter cum noverca, patre adhuc vivente. Idem ad Septimum de Judæis, contra quos Amos Propheta declamabat. Ad Octavum respondetur, S. Augustini verba esse intelligenda per similitudinem, non per proprietatem; Nurus enim verè, & propriè non est filia Soceri, sed tanquam filia; quæ filiatio extenuatur, & quasi extinguatur mortuo filio, cui nupsit eadem Nurus. Ad Ultimum respondetur, Romanos Pontifices non dispensare in hoc primo gradu Affinitatis lineæ rectæ non ex defectu potestatis, sed ex deficientia Justæ, ac urgentis causæ, qualis requiritur in hujus primi gradus dispensatione; sicque Urbanum VIII. eam denegasse Duci Mantuano, quia discussa necessitate, & ponderositate causæ, ob quam Dux ille cupiebat in conjugem sibi assumere Nuru suam; reperiata est nec ponderosa, nec necessaria; non enim veri, sed vani erant, ac panici timores bellorum, ut experientia comprobavit.

De Jure autem Divino positivo fuit prohibitum Matrimonium inter Affines in utraque linea pro diversis gradibus; ut legitur in cit. cap. 18. Levitici. At illæ prohibitiones spectabant

ſpectabant ad præcepta judicialia, quæ ceſſante Lege Moſayca ampliùs non durant, ut advertunt Sanchez, Pontius, Averſa, Salmanticensis, & alii Theologi graviffimi ſupra allegati, inter quos Matritius d. diſp. 7. ſub num. 484. ita ſcribens. *Cum enim hoc præceptum eſſet de genere judicialium, quantum eſt ex vi illius Legis non obligabat niſi populum Hebræorum, ac poſt advenum Chriſti penitus ceſſavit, ac ſuo loco dictum eſt de ceſſatione Legalium: nam translato Sacerdotio, Legis quoque translatio facta fuit. Hebr. 7. quod latius explicat, ac declarat ex doctrina S. Auguſtini Emin. Cardin. de Lauræa d. diſp. 26. n. 102. concludens, quod præcepta Legis Moſis Legalia, ac cæremonialia, qualia erant illa prohibentia Nuptias certis in gradibus inter Conſanguineos, & Affines Hebræorum, nunc ſunt abrogata. In Lege autem Evangelica nullum inductum eſt impedimentum de Jure Divino in his gradibus Affinitatis, & Conſanguinitatis; quia Chriſtus Dominus reliquit in potestate Eccleſiæ, ac ſui Vicarii, illos reſtringere, vel ampliare, ac ſuper eis ob juſtam cauſam diſpenſare pro felici, ac ſuavi fidelis populi regimine, ut notant Sanchez libr. 8. diſp. 6. num. 4. Averſa de Matrimon. q. 19. ſect. 1. in princ. Diana Coordinatus d. tom. 3. traſt. 2. reſol. 2. exiſtente in opere inordinato part. 8. traſt. 3. reſol. 2. & Vinc. de Juſtis d. lib. 2. cap. 4. à num. 26. & ſeqq. Idcirco*

Quo ad Ultimum, requirens An Papa poſſit diſpenſare in Impedimento Affinitatis? conſtanter reſpondent DD. poſſe Papam in omnibus Affinitatis gradibus diſpenſare, etiam in primis ſivè rectæ, ſivè tranſverſalis Lineæ, juſta tamen, ac rationabili, eaque gravi cauſa interveniente; & eoſdem DD. cumulat, & reſert Diana Coordinatus d. tom. 3. traſt. 1. reſol. 80. reſol. 81. reſol. 82. reſol. 83. & reſol. 84. inter quos Caramuel in Theolog. Moral. lib. 2. n. 591. ubi probat ſic: *Sapè Eccleſia diſpenſavit in primo gradu Affinitatis. Ergo potuit. Patet conſequentia, quia aliàs diceretur excedere limites propria auctoritatis, quod eſſet manifeſta injuria.* Diſpenſationes autem in primo gradu Lineæ tranſverſæ, quæ à Theologis infra citandis referuntur, ſunt ſequentes. I. Illa generalis ab Innocentio Papa III. (qui Cathedram Apoſtolicam aſcendit Anno 1198.) conceſſa toti populo Livoniæ, ut Uxores, quas habebant, retinerent, etſi ante Baptiſmum ipſemet nupſſent maritorum fratribus, ut habetur in cap. fin. de Divorſiis. Cum enim tempore Urbani III. Anno 1186. prædictus populus, abjecto Paganismo, converti cœpiſſet ad fidem, opera, & prædicatione Sancti Meinardi Canonici Siegburgensis, nec non Bertoldi Abbatis Lubecensis, ut reſerunt Arnoldus libr. 7. cap. 8. & 9. & Eminens, Cardin. Baronius in Annal. Anno. 1180. conſultus fuit Innocentius III. quid agendum de Uxoribus eorundem Livonicorum, quæ illis in primo gradu Affinitatis lineæ tranſverſæ erant conjunctæ? Et reſpondit Pontifex eſſe in Matrimonio tolerandas, ut in d. cap. fin. de Divorſiis. Livonia eſt

eſt Regio inter Prussia, & Ruſſiam, cujus Metropolis eſt Urbs Riga. Olim Livonienſes ſuberant Regi Poloniæ, nunc autem pro majori parte Regi Sveciæ, teſte Ferrario in Lexic. Geographic. Verb. Livonia. II. Diſpenſatio conceſſa à Martino V. electo Papa Anno 1417. in eodem primo Affinitatis gradu, ut cognatus duceret in Uxorem cognatam, quæ prædefuncto ejus fratri nupſerat, & cum eo Matrimonium conſummaverat, ut reſert Sylveſter in Summa Verb. Papa. quaſ. 17. III. Diſpenſatio elargita per Alexandrum VI. electum Pontificem Anno 1492. Emanueli Regi Luſitaniæ, ut aſſumere poſſet in Uxorem ſibi Principiſſam Mariam ſororem D. Iſabellæ Reginæ Hiſpaniarum, & priùs Uxoratam cum ejuſdem Regis Emanuelis germano fratre, ut notat Diana Coordinatus d. tom. 3. traſt. 1. reſol. 82. §. 8. & Vinc. de Juſtis d. lib. 2. cap. 7. num. 57. IV. Diſpenſatio famoſa Julii Papæ II. de Anno 1509. data Henrico VIII. Angliæ Regi, ut iniret Matrimonium cum Regina Catharina, quæ priùs nupta fuerat Arcturo ejuſdem Henrici fratre; de qua omnes Theologi, ac Canoniſtæ, & ipſe Diana d. §. 8. V. Diſpenſationes duæ tempore Pauli V. ac Urbani VIII. emanatæ; Una ut nobilis Germanus contraheret Matrimonium cum ſore uterina primæ ejus Uxoris defunctæ, dici 8. Auguſti 1607. Altera, ut nobilis Cameracenſis cum conſimili ſore prædefunctæ Uxoris conjugium iniret, dici 20. Junii 1628. & de utraque teſtatur Pignatellus tom. 8. conſult. 106. VI. Item alia diſpenſatio conceſſa ab Urbano VIII. de qua Salmanticensis d. cap. 12. de Matrim. num. 97. ut Comes Franciſcus de Menchaca in Hiſpania duceret in Uxorem D. Leonoram Rodriquez, cum cujus ſore priùs in Matrimonio fuerat, & ex ea filios ſuſceperat. VII. Diſpenſatio Regi Poloniæ Joanni Caſimiro data ab Innocentio X. Anno. 1649. de qua ſcribit Illuſtriſſimus Epicoſopus Baptaglinus in dd. Annal. Sacerd. & Imper. Anno 1649. n. 22. his verbis: *In Polonia il nuovo Rè Giovanni Caſimiro deſtinato dalle vicende del Mondo, & dalla volubilità della ſua natura, volle far prova di tutti gli ſtati, deliberando di ſpoſare la Principeſſa Maria Ludovica Gonzaga moglie del defonto Rè ſuo fratello: e quindi con la debita diſpenſatione del Papa ſopral, impedimento dell' Affinità, non dilungaronsi le nozze celebrateſi con la ſolita pompa.* VIII. Accedit alia diſpenſatio ſuper eodem primo gradu Affinitatis lineæ tranſverſalis, ab eodem Innocentio Papa X. elargita Anno 1651. de qua teſtem oculatè ſe fuiſſe ſcribit Gonetus in cit. tom. 5. diſp. 9. de Impedim. Matrimonum. num. 80. ita dicens: *Ex rursus idem Pontifex cum Senatore Burdigalenſi Anno 1651. diſpenſavit, ut duas alterius Senatoris Burdigalenſis ſorores ſucceſſivè Uxores haberet; fuitque ad me tranſmiſſum Breve diſpenſationis per R. P. Joannem Aycard. Ordinis noſtri (FF. Predicatorum) tunc Roma apud S. Mariam Majorem Penitentiarium, nunc verò Inquiſitorem Avenionenſem. Burdigala, vulgò Guienne, eſt Urbs Archiepiſcopalis Aquitaniæ, valde antiqua, potens & per-*

ampla ad Garumnā fluvium, in qua habetur Parlamentum, ut notat Lexicon Geographicum Ferrari in *Verb. Burdigala*; & fuit Patria Aufonii Poetæ, de qua ille cecinit:

Diligo Burdigalam, Romam colo, Civis in hac sum,

Consul in ambabus: Cuna hic, ibi sella curulis.

Ex his igitur hucusque dictis, & deductis satis comprobatur remanet, summum Pontificem posse dispensare in quocunque gradu Affinitatis, etiam in primo utriusque lineæ rectæ, ac transversæ, sive Affinitas orta sit ex copula fornicaria, & illicita; sive ex licita, ac conjugali, ut ostendunt Corradus in *Praxi dispens. Apostol. libr. 7. cap. 1.* & Vinc. de Justis in *cod. tract. d. libr. 2. cap. 7. à num. 93.* ubi DD. congerit; prout etiam latè probat Diana Coordinatus d. tom. 3. tract. 1. resol. 80. cum tribus seqq. advertens, eatenus non reperiri exempla dispensationum Affinitatis in primo gradu lineæ rectæ, ut & nos diximus supra num. 45. quatenus non est ita facile, ut intercedat causa iusta, urgens, & necessaria ad dispensandum in eodem primo gradu rectæ lineæ; adeo ut non ex defectu potestatis in Papa, sed ex deficientia causæ iustæ deficient exempla, ut in puncto dicit idem Diana Coordinatus ubi supr. resol. 81. §. 10. Salmanticenses d. cap. 12. n. 100. Lezana in *Summa tom. 3. Verb. Affinitas. num. 3.* ubi docet, spectare ad solum Summum Pontificem dispensare super Affinitate, quando agitur de contrahendo Matrimonio inter Affines: quod si Affinitas superveniat post Matrimonium contractum, posse etiam Episcopum dispensare cum conjugē incestuoso ad petendum debitum, ut docuimus supra num. 13. Utrum autem Regulares confessorii habeant facultatem dispensandi cum incestuosis, ut valeant petere debitum? Quamvis affirmant Sanchez libr. 8. disp. 16. num. 8. Portellus *Verb. Confessor Regularis erga seculares num. 23.* & alii; ipse Lezana dubitat, quia olim talis facultas competebat Regularibus per vivæ Vocis oracula; quæ post Annum 1631. revocata fuerunt ab Urbano VIII. quapropter ipsi consulant conscientiæ suæ, & ulterius advertant, esse necessarium, ut iidem sint specialiter deputati à suis Superioribus ad dispensandum cum incestuosis, quia non sufficit sola deputatio ad Confessiones audiendas; & quod iusta causa debet intervenire, ut dispensatio concedatur, ut ait Lezana *ibid. num. 5. 6. & 7.* ab iisdem Confessorii Regularibus videndus.

DECISIO XXXII

ARGUMENTUM.

Impedimentum *Impotentia* dirimens Matrimonium in præsentī Decisione explicatur. Quid, & quotuplex sit hæc *impotentia*? ostenditur. Quando, & quomodo per eam dirimantur conjugia? Docetur, decem esse personas ad Matrimonium validè contrahendum impotentes, nempe: 1. Nimis frigidas.

2. Nimis calidas. 3. Defectum in veretro patientes. 4. Excessum in eodem portantes. 5. Arctas mulieres. 6. Maleficiatos. 7. Impuberes. 8. Senes. 9. Eunuchos. 10. Hermaphroditos. Prædictorum omnium Matrimonia quando invalida sint censenda & quomodo sint irrita declaranda? Theologorum, Canonistarum, ac Medicorum eximiiis doctrinis demonstratur, atque Rotalibus Decisionibus, & lepidis Historiis, ac exemplis definitur.

SUMMARIUM.

- 1 *Impotentia dirimens Matrimonium quæ, & qualis sit?*
- 2 *Sterilitas in generando, Matrimonium non dirimit.*
- 3 *Impotentia quo Jure dirimat Matrimonium?*
- 4 *Impotentia multiplex d'viso.*
- 5 *Impotentia perpetua dirimit Matrimonium, Temporalis non.*
- 6 *Si tamen præcesserit illud, Secus si subsequatur.*
- 7 *DD. in explicando Impotentia impedimento obsuri.*
- 8 *Impotentes ad copulam Persona decem, Et quæ?*
- 9 *Frigiditas, impediens copulam, quæ, & quotuplex sit?*
- 10 *Frigiditatis naturalis signa quinque.*
- 11 *Hæc dirimit Matrimonium.*
- 12 *Frigiditas accidentalit quæ? Et unde oritur?*
- 13 *Cohabitatio triennalis necessaria circa ipsam.*
- 14 *Triennium in casu impotentia incipit à die Decreti Judicis.*
- 15 *Impotentia durante post triennium, sit declaratio nullitatis Matrimonii, sed cum Juramento.*
- 16 *Frigiditas mulieris nulla Matrimonium dirimit.*
- 17 *Impotentia Viri ex nimia caliditate quæ sit?*
- 18 *Caliditas nimia, quæ non sanatur per triennium, dirimit Matrimonium.*
- 19 *Mentula brevitatis, ac exilitatis causant impotentiam in Viro.*
- 20 *Mentula brevitatis exempla.*
- 21 *Umbilicus infantis quomodo ab obstetrice rescindendus?*
- 22 *Virge virilis defectus plures.*
- 23 *Penis excessus duplex, nimia longitudo, & crassities.*
- 24 *Pinguedo nimia Ventrifacit conjuges ad copulam impotentes.*

25 *Respectu.*